

Adı-Soyadı:

Sınıfı/No:

Tarih:

ETKİNLİK 1: METİNDE SORU VE CEVAP

Aşağıdaki metinler hangi soruya cevap olarak yazılmış olabilir? Doğru seçeneği işaretleyiniz.

Günümüzde enerji ihtiyacının büyük bir kısmı kömür, petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtlardan karşılanmaktadır. Ancak bu kaynakların hem sınırlı olması hem de çevreye verdikleri zararlar, insanlığı yeni arayışlara itmiştir. Bu noktada güneş, rüzgâr ve su gibi yenilenebilir enerji kaynakları büyük bir önem kazanmaktadır. Özellikle güneş panelleri ve rüzgâr türbinleri, doğayı kirletmeden sonsuz bir enerji üretme imkânı sunar. Geleceğimizin teminatı olan temiz bir dünya için yenilenebilir enerjiye geçiş yapmak artık bir tercih değil, zorunluluk haline gelmiştir.

- Fosil yakıtlar neden zararlıdır?
- Yenilenebilir enerji kaynakları neden önemlidir?
- Rüzgâr türbinleri nasıl çalışır?

Su, dünyadaki tüm canlıların yaşamını sürdürebilmesi için vazgeçilmez bir yaşam kaynağıdır. İnsan vücudunun yaklaşık yüzde altmışı sudan oluşur ve bu oran suyun hayati önemini açıkça göstermektedir. Vücut ısısının dengelenmesi, besinlerin sindirilmesi ve zararlı maddelerin vücuttan atılması gibi pek çok fonksiyon su sayesinde gerçekleşir. Uzmanlar, sağlıklı bir yaşam için günde en az iki litre su içilmesini tavsiye etmektedirler. Yeterli su tüketilmediğinde baş ağrısı, yorgunluk ve konsantrasyon bozukluğu gibi sorunlar ortaya çıkabilir.

- Neden su tasarrufu yapmalıyız?
- İnsan vücudunda suyun görevleri nelerdir?
- Hangi besinlerde su bulunur?

Havaların soğumasıyla birlikte gökyüzünde süzülen göçmen kuşların büyüleyici yolculuğu başlar. Birçok kuş türü, kışın zorlu şartlarından korunmak ve yiyecek bulabilmek amacıyla daha sıcak bölgelere göç ederler. Bu uzun ve yorucu yolculuk sırasında kuşlar, binlerce kilometre yol katederek kıtalar arası uçuşlar gerçekleştirirler. Yönlerini bulmak için güneşi, yıldızları ve dünyanın manyetik alanını kullanan bu canlılar, doğanın en büyük mucizelerinden birini sergilerler. İlkbaharın gelmesiyle birlikte, doğdukları topraklara geri dönerek yaşam döngülerini tamamlarlar.

- Kuşlar neden göç ederler?
- Hangi kuş türü en hızlı uçar?
- Kuşlar yuvalarını nasıl yaparlar?

Kahvenin keşfiyle ilgili anlatılan en yaygın efsane, Etiyopya'da yaşayan bir çobanın hikâyesine dayanır. Çoban, keçilerinin belirli bir ağacın kırmızı meyvelerini yedikten sonra daha enerjik olduklarını ve gece uyumadıklarını fark eder. Bu durumu merak edip meyveleri kendisi de deneğinde aynı canlılığı hisseder. Zamanla bu meyveler işlenip içecek haline getirilmiş ve kahvenin ünü tüm dünyaya yayılmıştır. Bugün milyonlarca insanın sabah rutini olan kahve, aslında yüzyıllar süren bir kültürel yolculuğun sonucudur.

- Kahve nasıl pişirilir?
- Kahvenin ortaya çıkış hikayesi nasıldır?
- En çok kahve hangi ülkede üretilir?

ETKİNLİK 2: METİNDE YARDIMCI FİKİR

Aşağıdaki metinlerden ulaşılamayan yargıları bularak işaretleyiniz.

Antibiyotikler, bakterilerin neden olduğu enfeksiyonların tedavisinde kullanılan en etkili ilaç grubudur. Ancak bu ilaçların bilinçsizce ve gereksiz yere kullanılması, insan sağlığı için ciddi tehditler oluşturmaktadır. Antibiyotikler sadece bakterilere karşı etkilidir, grip veya nezle gibi virüs kaynaklı hastalıklarda hiçbir işe yaramazlar. Yanlış kullanım, bakterilerin direncini artırarak ilaçların etkisini kaybetmesine neden olur. Bu yüzden antibiyotikler mutlaka doktor kontrolünde ve belirtilen süre boyunca kullanılmalıdır.

- Antibiyotikler virüslere karşı da etkilidir.
- Bilinçsiz kullanım bakteri direncini artırır.
- Bakteriyel enfeksiyon tedavisinde kullanılırlar.

Türkiye'nin en büyüleyici turistik bölgelerinden biri olan Kapadokya, her yıl milyonlarca yerli ve yabancı turisti ağırlamaktadır. Yanardağlardan püsküren lavların rüzgâr ve yağmur sularıyla aşınması sonucu oluşan Peri Bacaları, eşsiz bir doğa harikasıdır. Bölge sadece doğal güzellikleriyle değil, kayalara oyulmuş evleri ve yer altı şehirleriyle de tarih kokan bir atmosfere sahiptir. Sabahın erken saatlerinde havalanan rengârenk sıcak hava balonları, bu masalsi coğrafyayı gökyüzünden izlemek isteyenlere unutulmaz bir deneyim sunar.

- Peri bacalarının oluşum süreci.
- Yer altı şehirlerinin varlığı.
- Kapadokya'da yapılan madencilik faaliyetleri.

Spor yapmak, sadece fiziksel görünüşümüzü düzeltmekle kalmaz, aynı zamanda ruh sağlığımızı da olumlu yönde etkiler. Düzenli egzersiz sayesinde kas ve kemik sistemimiz güçlenir, bağışıklık sistemimiz hastalıklara karşı daha dirençli hale gelir. Sporun bir diğer önemli faydası da vücuttaki stres hormonlarını azaltarak kişinin kendini daha mutlu ve huzurlu hissetmesini sağlamasıdır. Ayrıca takım sporlarıyla uğraşan bireylerde iş birliği, disiplin ve sorumluluk alma gibi sosyal beceriler de gelişir.

- Sporun psikolojik faydaları.
- Sporun fiziksel sağlığa etkileri.
- Sporun okul notlarına doğrudan etkisi.

Dünya'mızın tek doğal uydusu olan Ay, gece gökyüzünü aydınlatan en parlak gök cisimidir. Yüzeyi, meteor çarpmaları sonucu oluşan kraterlerle, dağlarla ve geniş düzlüklerle kaplıdır. Ay'da atmosfer bulunmadığı için hava olayları görülmez ve bu sebeple astronotların ayak izleri silinmeden kalır. Ay'ın kütle çekim kuvveti, dünyadaki okyanuslarda gelgit olaylarının yaşanmasına neden olur. Ayrıca Ay, dünya etrafındaki dönüşü sırasında güneşten aldığı ışığı farklı açılarla yansıttığı için evreler halinde görünür.

- Ay'ın gelgit olaylarına etkisi.
- Ay yüzeyindeki ayak izlerinin neden silinmediği.
- Ay'da su kaynaklarının varlığı.